

DEN EUROPÆISKE TILSYNSFØRENDE FOR DATABESKYTTELSE

Referat af udtalelsen fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) om garantier og undtagelser under artikel 89 i den generelle forordning om databeskyttelse i forbindelse med et forslag til en forordning om integrerede landbrugsstatistikker

(Udtalelsen findes i sin helhed på engelsk, fransk og tysk på den tilsynsførendes websted www.edps.europa.eu)

(2018/C 14/06)

Udkastet til forordning om integrerede landbrugsstatistikker, som er foreslået af Europa-Kommissionen efter høring af Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, rejser kun få problemstillinger vedrørende databeskyttelse i og af sig selv. Ændringerne, der blev foreslået i forbindelse med drøftelser i Rådet, rejser imidlertid nye problemstillinger, der ikke oprindeligt indgik i Kommissionens forslag. Hvis disse ændringer skulle blive medtaget i den endelige tekst, ville det navnlig medføre, at udkastet til forordning blev den første EU-retsakt, der indeholdt en undtagelse vedrørende retten til aktindsigt og berigtigelse såvel som til retten til begrænsning og retten til indsigelse i behandlingen af personoplysninger til statistiske formål i henhold til artikel 89 i den generelle forordning om databeskyttelse. Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse konstaterer derfor med tilfredshed, at Rådet hørte ham angående denne nye udvikling og dermed gav EDPS mulighed for at fremsætte en udtalelse i denne fase af proceduren.

Udtalelsen fokuserer på den nødvendige test i forbindelse med undtagelser under artikel 89 i den generelle forordning om databeskyttelse læst i lyset af chartret. EDPS understreger først og fremmest, at rettighederne til aktindsigt og berigtigelse er angivet i artikel 8, stk. 2, i selve chartret, og anses for at være væsentlige komponenter i retten til beskyttelse af personoplysninger. Enhver undtagelse fra disse rettigheder må ikke række ud over det strengt nødvendige for at nå mål herfor, og skal opfylde de høje standarder i artikel 52, stk. 1, i EU's charter om grundlæggende rettigheder og artikel 89 i den generelle forordning om databeskyttelse.

Ud over at fremhæve behovet for en grundig vurdering af nødvendighed, påpeger udtalelsen også nødvendigheden af at minimere omfanget af enhver begrænsning, og behandler karakteren af de garantier, der kræves. Udtalelsen behandler også artikel 11 i den generelle forordning om databeskyttelse, som potentielt kan være en hjælp til at behandle nogle af de betænkeligheder angående nationalt statistiske kontorer, som Rådet har anført, uden at gøre brug af nogen undtagelser under artikel 89 i den generelle forordning om databeskyttelse. I overensstemmelse med artikel 11 gælder det særligt i tilfælde, hvor en dataansvarlig er i stand til at fremvise, at den registrerede ikke kan identificeres, ville den registreredes rettigheder ikke gælde under artikel 15 til 20.

Set i lyset af det ovenstående anbefaler EDPS, at Rådet revurderer nødvendigheden af de foreslåede undtagelser på grundlag af den etablerede standard under artikel 89 i den generelle forordning om databeskyttelse læst på grundlag af chartret. Medmindre EU-lovgiveren kan fremskaffe yderligere berettigelse for nødvendigheden af sådanne undtagelser og tilpasse omfanget af bestemmelserne mere præcist, anbefaler EDPS i stedet at overveje, i hvilket omfang artikel 11 i den generelle forordning om databeskyttelse kan være en hjælp til at behandle nationalt statistiske kontorers retmæssige anliggende. Det kan være relevant for nogle dele i behandlingen af personoplysningerne, når nøglerne, der forbinder personer til deres tilknyttede data, allerede er blevet slettet, og andre tekniske og organisatoriske foranstaltninger er blevet truffet for at sikre, at personer ikke længere kan identificeres på ny af de statistiske kontorer eller af en anden part.

EDPS understreger dog, at der for den indledende periode, som ofte er nødvendig for at forberede statistikker, og hvor personer skal forblive direkte eller indirekte identificerbare, fortsat gælder de almindelige betingelser som anført i den generelle forordning om databeskyttelse. At det kan koste økonomiske og menneskelige ressourcer at træffe tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at give aktindsigt og andre rettigheder til personer, er i sig selv ikke en gyldig begrundelse for at fravige fra enkeltpersoners rettigheder under den generelle forordning om databeskyttelse. Dette gælder for alle registreredes rettigheder under den generelle forordning om databeskyttelse, og er særligt afgørende for rettighederne til adgang og berigtigelse, som er et udtrykkeligt krav i Chartret, hvilket udgør væsentlige komponenter i de grundlæggende rettigheder for beskyttelsen af personoplysninger.

1. INDLEDNING OG BAGGRUND

Europa-Kommissionen («Kommission») vedtog den 9. december 2016 et forslag til forordning fra Europa-Parlamentet og Rådet om integrerede landbrugsstatistikker og ophævelse af bestemmelserne (EF) nr. 1166/2008 og (EU) nr. 1337/2011 («forslag») ⁽¹⁾. Formålet med forslaget er at skabe et mere sammenhængende, fleksibelt og indbyrdes forbundet system for landbrugsstatistikker, og fastlægge de juridiske rammer for et program for landbrugsundersøgelser, der begynder med en landbrugsoptælling, der skal finde sted i 2020.

Selve udkastet til forordning, som det er forslået af Kommissionen efter høring med Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse («EDPS»), rejste kun få problemstillinger vedrørende databeskyttelse, og disse er blevet tilstrækkeligt behandlet i forslaget. EDPS glæder sig bestemt over, at han er blevet hørt af Kommissionen før vedtagelsen af forslaget, og at hans uformelle kommentarer er blevet taget i betragtning. Han støtter i særdeleshed henvisningerne, i betragtning 16, til den relevante lovgivning vedrørende databeskyttelse, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF ⁽²⁾ og de nationale gennemførelsesbestemmelser, såvel som Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 ⁽³⁾, alt efter omstændighederne. Han glæder sig også over henvisningen, i betragtning 26, om at EDPS er blevet hørt. Da forslaget, som det blev offentliggjort den 9. december 2016, ikke fremlagde noget væsentligt påfaldende angående databeskyttelse, besluttede EDPS ikke at udstede en formel udtalelse på dette tidspunkt.

Nogle af de ændringer, der blev drøftet i forbindelse med forhandlingerne i Rådet for den Europæiske Union («Rådet») under den lovgivende proces, rejser nye problemstillinger, som ikke oprindeligt indgik i Kommissionens forslag. Især hvis disse ændringer skulle medtages i den endelige tekst, ville udkastet til forordning blive det første EU-dokument, der udtrykkeligt ville indeholde en undtagelse af retten til aktindsigt og berigtigelse, såvel som en undtagelse af retten til begrænsning og indsigelsesretten i henhold til artikel 89 i den generelle forordning om databeskyttelse.

Dette væsentlige nye element berettiger en udtalelse fra EDPS på dette tidspunkt i proceduren. EDPS glæder sig derfor over, at Rådet besluttede sig for at høre ham om denne nye udvikling og — 26. september 2017 — anmodede EDPS specifikt om at undersøge de ændringer, som blev forslået i forbindelse med forhandlingerne i Rådet ⁽⁴⁾.

Formålet med disse udtalelser er at give specifikke anbefalinger til udkastet til forordning, der fokuserer på de relevante ændringsudkast i forbindelse med drøftelse i Rådet. Fokus i denne udtalelse, under afsnit 2, er at drøfte og hjælpe med at vurdere, hvorvidt de forslåede undtagelser opfylder den nødvendige test af undtagelser til statistiske formål under artikel 89 i den generelle forordning om databeskyttelse og under artikel 52, stk. 1, i EU's charter om grundlæggende rettigheder («charter»). Derudover giver EDPS i afsnit 3 anbefalinger med hensyn til de forslåede bestemmelser om garantierne.

4. KONKLUSION

Hvis disse foreslåede ændringer skulle blive medtaget i den endelige tekst, ville udkastet til forordning blive det første EU-lovgivende dokument, der ville indeholde en undtagelse fra retten til aktindsigt, berigtigelse, såvel som retten til begrænsning og indsigelsesretten i behandlingen af personoplysninger til statistiske formål i henhold til artikel 89 i den generelle forordning om databeskyttelse. I kraft af dette emnes nyhed og betydning glæder EDPS sig over, at Rådets høring og betæneligheder angående den indvirkning, som dette forslag kan få på beskyttelsen af personoplysninger.

- EDPS anbefaler, at Rådet vurderer nødvendigheden af de forslåede undtagelser igen på grundlag af den etablerede standard under artikel 89 i den generelle forordning om databeskyttelse sammenholdt med chartret.
- Medmindre EU-lovgiveren kan fremskaffe yderligere berettigelse for nødvendigheden af sådanne undtagelser og tilpasse omfanget af bestemmelserne mere præcist, anbefaler EDPS i stedet at overveje, i hvilket omfang artikel 11 i den generelle forordning om databeskyttelse kan være en hjælp til at behandle nationalt statistiske kontors legitime bekymringer. Det kan især være relevant for nogle dele i behandlingen af personoplysningerne, når de nøgler, der forbinder personer med deres tilknyttede data, allerede er blevet slettet, og andre tekniske og organisatoriske foranstaltninger er blevet truffet for at sikre, at personer ikke længere kan identificeres på ny af de statistiske kontorer eller andre parter.

⁽¹⁾ COM/2016/0786 final – 2016/0389 (COD).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1).

⁽⁴⁾ Se note fra delegationsformanden om »betragtning 16a og artikel 12a i formandsteksten (databeskyttelse)« (ref. nr. 12351/17) dateret i Bruxelles, 21. september 2017. Dette dokument er også offentligt tilgængeligt i Rådets register på <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12351-2017-INIT/en/pdf>

Skulle behovet for specifikke undtagelser blive berettiget på et senere tidspunkt, ville EDPS tilbyde følgende supplerende anbefalinger angående artikel 12a i forbindelse med betingelserne og garantier:

- EDPS bifalder den klare erklæring om, at personoplysninger ikke skal anvendes til at træffe foranstaltninger eller beslutninger angående en bestemt registreret.
- EDPS bifalder også bestemmelsen om, at personoplysninger kun skal anvendes til statistiske formål.
- EDPS anbefaler, at teksten revideres, så det fremgår tydeligt, at behandlingen af personoplysninger skal være underlagt pseudonymisering og (snarere end eller) andre passende garantier i henhold til artikel 89, stk. 1.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. november 2017.

Giovanni BUTTARELLI

Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse
